

CESTA POUŠTÍ Z KRISTEM SEBEVLÁDÁNÍ

Text: otec Jiří Kaňa,
ilustrace: wikipedia,
internet, Web Gallery of Art

POSTNÍ DOBA je obdobím přípravy na Velikonoce. Trvá 40 dní, i když ve skutečnosti je jich od Popeleční středy po Velikonoční neděli víc. Neděle jako sváteční dny se do ní nezapočítávají. Shromáždili jsme několik pohledů na postní dobu, které nám mohou napovědět, jak prožít těchto 40 dní, které nás právě čekají.

KARNEVAL A POSTNÍ DOBA

Víkendu před Popeleční středou se říká „masopustní“. Je mnohde věnován všelijakým lidovým taškařicím, průvodům masek a posledním zábavám plesové sezony (aspoň by to tak být mělo...). Jestlipak víte, že „karneval“ má něco společného s postem? „Karne“ je latinsky „maso“ a „vale“ je latinsky „sbohem“. Takže jasné? Závěru postní doby, od Zeleného čtvrtka večer do Velikonoční neděle, se zase říká „Velikonoční triduum“. To je latinský název pro „tři dny“ nebo-li „třídenní“ (od večera na Zelený čtvrtek do večera na Velikonoční neděli jsou to opravdu tři dny). Takže: kdo nevěří, kalendář do ruky a dejte se do počítání.

CESTA POUŠTÍ

Postní doba nám může připomenout 40 let putování Izraelského lidu z egyptského otroctví domů, do země Kanaán. Jít přes poušť bez jídla, to chce dost velkou odvahu. Přesto se Bůh o svůj početný lid dostatečně postaral. Lidé dostali včas vodu a po celou cestu nacházeli každé ráno kolem svých stanů čerstvou mannu. Nikdo si ji nesměl nabrat do zásoby – jinak mu pak shnila a zapáchala. Bůh tak učil lidi, že mají každý den znovu důvěřovat v jeho pomoc. Lidé jej však skoro nepřetržitě uráželi, takže se nakonec rozhodl vodit je po poušti 40 let, dokud nevyrostou noví lidé, kteří už se k němu budou chovat lépe.

KŘÍŽOVÁ CESTA

Během postní doby si připomínáme ještě jednu těžkou cestu – Křížovou. Tou musel projít Pán Ježíš z Jeruzaléma na Golgotu se svým křížem. Aspoň symbolicky se k němu přidáváme svou modlitbou při každé pobožnosti Křížové cesty v kostele. Na ministranty často připadne úkol nést přitom (o hodně lehčí) kříž. Někdy se však dá Křížová cesta projít přímo v krajině. Nevěříte? Stačí se domluvit, vyrobit pořádně velký a těžký kříž a vydat se s ním od kostela ulicemi směrem do polí, až třeba k lesu. V nesení kříže se můžete střídat, občas se zastavit k modlitbě a na pokraji lesa jej třeba doopravdy zasadit do země (nezapomeňte proto vzít s sebou rýč).

PÁTEK A EUCHARISTIE

Kromě postní doby můžeme svou schopnost sebezáporu prověřovat každý pátek. Ještě vaši dědečkové si vzpomínají, že se v pátek nejedlo maso a ostatní jídlo se také omezovalo. Každý pátek byl prostě „postní den“ a platilo pro něj skoro totéž, co pro Popeleční středu a Velký pátek. Dnes už zůstal pátku jen název „postní den“, s tím, že si každý křesťan má sám podle sebe vybrat a zvážít, jak jej prožije, aby posílil svou schopnost sebezáporu pro Boha i pro lidi. Kromě „postního dne“ existuje ještě „postní hodina“. Ta se neváže na žádný den, ale na hodinu před svatým přijímáním. Kdo chce jít na mši svatou a při ní ke svatému přijímání, měl by hodinu před ním držet půst. Není to nic těžkého, řeknete si. Ale není to maličkost – dáváme tak Pánu Ježíši najevo, že svaté přijímání nebereme jako jídlo pro naše tělo, ale pro naši duši! Proto je nemáme míchat s běžným jídlem a připravit se na ně postem.

DIETA

Ten, kdo drží dietu, se musí omezit hlavně v jídle. Buď to dělá dobrovolně, anebo musí. Buď totiž sportuje, chce vypadat hezky a štíhle, anebo je nemocný a dietu mu nařídí lékař. Určitě je špatné, když si člověk nadiktuje dietu sám podle svých nápadů nebo podle internetu. Dopadne to často velmi

špatně a místo úspěchu a spokojenosti se dostaví nemoci a komplikace. Kluci, kteří rostou a dospívají, mají k jídlu většinou velkou chuť. A pokud se denně necpou zrovna dorty, tak se nemusí bát, že by vypadali špatně. Tělo je schopno spálit všechnu energii, kterou do něho jídlem naládujeme, ale udělá to pouze při pohybu, ne při sezení u počítače! Proto půst v dospívání může znamenat méně počítače a více pohybu!

DROBNOSTI

V Indii se prý jednou stalo, že na svatbu chudých lidí měli hosté přinést láhev vína a nalít ji do velké nádoby při vstupu do domu. Jaké bylo překvapení, když se před obědem zjistilo, že v kádì je jen voda! Příčina? V každé rodině si řekli: Když všichni přinesou víno, tak my můžeme ušetřit a vzít vodu, to se v tom množství nepozná. To je důkaz, že i maličkost může hodně znamenat. Neexistuje „malý“ nebo „velký“ půst. Proto ani třeba jedna DMS není málo. Když se jich hodně spojí dohromady, je to síla.

Otec kardinál Trochta byl za války v koncentráku, kde je Němci krmili jen polévkou uvařenou z obyčejné řepy a doplněnou trochou chleba. Vězni navíc museli denně velmi tvrdě pracovat, a proto byli hubení a vysílení. Když je v roce 1945 osvobodili Američané, nabídli vojáci šťastným vězňům své jídlo. Otec Štěpán vzpomínal, jak mnozí z vězňů, kteří nemohli vydržet a hltavě se do jídla pustili, dostali šilené křeče do břicha a zemřeli! Jejich žaludek prostě nebyl po tolika letech hladu na jídlo zvyklý. Otec Štěpán přežil, protože i v koncentráku se uprostřed bídy učil sebevládnutí a půstu.

TRPĚLIVOST

Příznějme si, že když se nám něco zalíbí a chceme to, jsme schopni otravovat rodiče tak dlouho, dokud nám to nekoupí. A nebo si to koupíme sami a bez jejich dovolení. Málokdy dokážeme na něco dlouho šetřit a plánovat si, co koupíme a co ne. Půst a sebezápor jsou vynikající příležitosti k tomu trénovat i svou trpělivost. Učit se šetřit, neutrácet a nepůjčovat si peníze a věci, když se to dá vyřešit trpělivým šetřením.

LEGENDA O ORLU SKALNÍM NA ZÁVĚR

Od klukovských let mě zajímalo, proč trvá postní doba zrovna 40 dní? No, to ví přece každý, protože Pán Ježíš byl na poušti 40 dní! To vím i já, ale proč tam nebyl třeba 55 nebo 110 dní? Až teprve nedávno se ke mně dostal článek o vzácném dravci, orlu skalním. Ke svému překvapení jsem o něm zjistil, že se vyskytuje také v horách Izraele, a že... konečně jsem na to přišel! Zavřel jsem oči a vymyslel tento příběh:

Orel skalní, tento nádherný dravec, který se nebojí pouště a skal, si staví sice skromné, ale bezpečné hnízdo. Samice do něj snáší vajíčka právě v únoru až březnu! A mláďata se z nich líhnou asi za 40 dní! Když tedy Pán Ježíš přišel na poušť, spatřil hned orla skalního, jak majestátně plachtí nad jeho hlavou. Jeho široce roztážená křídla se proti modré obloze promítala jako letící kříž. Všiml si, jak orel chrání svou orlici na hnízdě, kde právě dnes snesla první vejce. Po 40 dnech se vylíhlo bezbranné mládě a oba rodiče se o ně začali starat. Chránili je před poledním žárem a nosili mu potravu. Pán Ježíš věděl, že jeho pobyt zde je u konce, a tak se ještě jednou zadíval směrem k orlímu hnízdu a vzpomněl si, co kdysi řekl Mojžíš o Izraeli: „Jako bdí orel nad svým hnízdem a nad svými mláďaty se vznáší, svá křídla rozprostírá, své mládě bere a na své peruti je nosí, tak Hospodin sám tě vedl, žádný cizí bůh to nebyl.“ Hned na to ale přišel k Pánu Ježíši ďábel a snažil se jej přesvědčit, že není Synem Božím. Třikrát to zkoušel, ale marně. Pán Ježíš věděl, že je „milovaný Syn Boha“ a že jej chrání jeho Otec, který je jako orel své mládě...

KŘESŤANSKÝ SURVIVAL

Na cestu přes poušť se nenosí žádné mlsání, ale jen základní potraviny a voda. Naprostou samozřejmostí je, že přes poušť se vždycy chodí ve skupině. Osamělý chodec nemá šanci. Další samozřejmostí je umět se rozdělit v případě nouze i o poslední jídlo s druhými,

kteří jsou na tom ještě hůř. Vzpomínám si, jak jsme na vojně museli absolvovat několikrát zimní survival – přežití ve volné přírodě v extrémních sněhových podmínkách. Tenkrát jsem na celý život pochopil, že každý extrém se dá přežít. Musí však fungovat vzájemná ka-

marádská podpora. Od té doby si taky myslím, že každý, kdo se dokáže o něco rozdělit, je moc blízko Bohu. Postní dobu proto můžou i děti prožít jako malý „křesťanský survival“, jako přípravu na skutečný životní extrém.